

ЗАПОВНЮЄ ЕКЗАМЕНОВАНИЙ

КОД

PESEL

Місце для наліпки.

Перевір, чи код на наліпці це

M-100.

Якщо так – приклей наліпку.

Якщо ні – повідом учителя.

Екзамен на атестат зрілості

Формула 2023

ПОЛЬСЬКА МОВА

ЗБІРКА

1

Базовий рівень
Частини 1. і 2.

Позначення збірки

MPOU-P1-**100**-2305ДАТА: **4 травня 2023 р.**ПОЧАТОК: **9:00**ЧАС ВИКОНАННЯ: **до 360 хвилин**

(всього на написання частин 1., 2. і 3.)

МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ ЗА ЧАСТИНИ 1. і 2.: **25**

Перед початком роботи зі збіркою екзаменаційних завдань

1. Перевір, чи ти отримав/отримала від вчителя **дві правильні збірки екзаменаційних завдань**, тобто збірки згідно з **відповідною формулою, з відповідного предмета на відповідному рівні**, позначені **1** і **2**: одну з тестами, другу з твором.
2. Якщо ти отримав/отримала **неправильні збірки**, то негайно повідом вчителя. Не розпакуй їх.
3. Якщо ти отримав/отримала **правильні збірки**, то розпакуй їх, коли вчитель дасть таку вказівку. Ознайомся з інструкцією на сторінці 2.

ЗАПОВНЮЄ ГРУПА
СПОСТЕРІГАЧІВ

Uprawnienia zdającego do:

 dostosowania
zasad oceniania.

Інструкція для екзаменованого

1. Перевір, чи ця збірка екзаменаційних завдань з частинами 1. і 2. (тестами) складається з 21 сторінки (завдання 1–17). Якщо сторінок не вистачає, повідом про це головному спостерігачеві.
2. На першій сторінці збірки та на бланку відповідей напиши свій номер PESEL і приклей наліпку з кодом.
3. Запиши відповіді у відведених для цього місцях біля кожного завдання.
4. Пиши розбірливо. Користуйся кульковою/чорнильною ручкою лише з чорним стрижнем/чорнилом. Записуй відповіді лише польською мовою.
5. Не пиши жодних символів у табличках, відведених для екзаменатора. Таблички знаходяться на полях біля кожного завдання.
6. Не використовуй коректор, помилкові записи чітко закреслюй.
7. Пам'ятай, що записи в чернетці не будуть оцінюватися.

**Екзаменаційні завдання надруковані
на наступних сторінках.**

Частина 1. Тест «Польська мова в ужитку»

Уважно прочитай тексти, а потім виконай завдання під ними. Відповідай **лише на основі текстів** і лише **своїми словами**, якщо у завданні не передбачено інше. Дай стільки відповідей, скільки тебе просять.

Текст 1.

Agnieszka Krzemińska

Po co człowiekowi czasowa zmiana miejsca

Wraz z rozwojem cywilizacji pojawili się turyści. Dobrowolne podróżowanie, napędzane ciekawością, potrzebą podreperowania zdrowia czy rekreacji, istniało już w antyku, ale spopularyzowali je w XVII w. europejscy arystokraci, którzy – aby poszerzyć horyzonty – odbywali *Grand Tour*¹ po Europie. Coraz doskonalsze środki transportu przełożyły się na coraz niższe koszty podróży i przyczyniły się do mody na wyjazdy rekreacyjne wśród zamożnych mieszkańców brudnych miast. Dziś turystyka to zjawisko masowe, którego wpływ na jednostki, społeczeństwa i globalne procesy ekonomiczno-ekologiczne badają naukowcy.

Motywy napędzające masową turystykę są różne. Podczas gdy jedni szukają kontaktu z przyrodą, rekreacji i odpoczynku, inni cenią sobie spotkania z ludźmi i kulturami. Turystyka może być ucieczką od codzienności, sposobem na podkreślenie statusu, poszukiwaniem tożsamości, formą dowartościowania i samospelnienia. Jest też środkiem konsumpcji duchowej i materialnej. Pewne jednak jest, że dla wielu osób podróżowanie, które ma estetyczny, edukacyjny i społeczny wymiar, jest ważne w dążeniu do harmonijnego rozwoju i poczucia szczęścia.

Leszek Kołakowski² sformułował najkrótszą definicję turystyki: stwierdził, że jest ona typowo ludzką formą bezinteresownej aktywności poznawczej. Najwięcej na podróżach zyskują ci, którzy chcą poznawać nowe dźwięki, języki, zapachy, smaki i widoki, bo to ożywia umysł.

Bo podróże to stan umysłu, tym bardziej że poza domem stajesz się kimś innym – prowadzisz inne życie, używasz obcego języka, poznajesz nowych ludzi i miejsca. Antropolodzy³ porównują podróż do pielgrzymki albo rytuału. Coś w tym jest, bo miejsca kultu (świątynie, grobowce, kościoły) to często odwiedzane atrakcje, w których zachwyt nad sztuką lub pięknem natury może wywoływać silne emocje. Podróżnik odbywa rodzaj rytuału przejścia⁴ z typowym dla niego zawieszeniem poza czasem, dlatego może robić rzeczy wyjątkowe: szastać pieniędzmi, jeść i pić bez umiaru lub robić co innego niż zazwyczaj, mało (lub ciągle) spać, inaczej wyglądać, nosząc bikini czy narciarski kombinezon.

Podróże pozwalają skupić się na sobie, swoich potrzebach i przyjemnościach – nowej kuchni, muzyce, zabytkach, co skutecznie obniża poziom stresu, jest sposobem na chwilowe zapewnienie sobie celu i docenienie piękna życia. Po powrocie wspomnienia z podróży pomagają utrzymać dystans i równowagę. Niestety, u kolekcjonerów wrażeń podróżniczych łatwo o snobizm i współzawodnictwo, czemu usługi turystyczne wychodzą naprzeciw: uciekają się też do inscenizowania rzeczywistości (np. w zorganizowanych dla turystów wioskach Papuasów czy Masajów). Zwiedzanie takich miejsc również może być ciekawe – przecież to od naszych potrzeb i oczekiwań zależy, jaki wybierzemy sobie program podróży.

Turystyfikacja⁵ świata umożliwia jego bezpieczne zwiedzanie i daje zarobek ludziom z branży, ale jednocześnie wymaga przelotów samolotowych, gigantycznej infrastruktury i łączy się z zadeptywaniem zabytków, parków krajobrazowych, umasowieniem rodzimych kultur. Jost Krippendorf, szwajcarski socjolog, symbolem turystyki masowej uczynił uroborosa, czyli węża zjadającego własny ogon: turysta masowy przyjeżdża do atrakcyjnego miejsca, niszczy jego kulturowe i naturalne środowisko, a tym samym – jego niepowtarzalność i atrakcyjność.

Na podstawie: Agnieszka Krzemińska, *Podróż jak prozak. Po co człowiekowi czasowa zmiana miejsca*, „Ja. My. Oni. Poradnik Psychologiczny «Polityki»”, t. 33, 01/2019.

¹ *Grand Tour* – wielka podróż.

² Leszek Kołakowski (1927–2009) – polski filozof, eseista, publicysta, prozaik.

³ Antropolog – badacz zajmujący się nauką o pochodzeniu człowieka i jego rozwoju kulturowym.

⁴ Rytuał przejścia – w różnych kulturach obrzęd towarzyszący określonej zmianie w życiu człowieka, najczęściej związanej z dorastaniem.

⁵ Turystyfikacja – zmiany w przestrzeni publicznej spowodowane obecnością i potrzebami dużej liczby turystów.

Tekst 2.

Olga Stanisławska

Sens podróżowania

Zwiedzanie jest obrzędem zawłaszczania. Kawalek po kawalku symbolicznie bierzemy w posiadanie ten świat, do którego przecież mamy prawo – czujemy to instynktownie i powtarzają nam to foldery biur podróży. Przemieszczamy się po kuli ziemskiej, jakbyśmy się przechadzali z koszykiem alejkami planetarnego supermarketu.

Świat ten zamieszkują jednak również inni i podróż jest nieuchronnie spotkaniem z drugim człowiekiem – lub też świadomym unikaniem spotkania.

Masowa turystyka otworzyła milionom z nas – mieszkańców państw na tyle zasobnych, byśmy mogli podróżować lub choćby o podróżach rozmyślać – drogę do dalekich krajów. Jednocześnie za jej przyczyną rozrasta się nowy, fascynujący świat – ersatz¹, niezwykle uniwersum tworzone, by miło potwierdzać stereotypy przyjezdnych. Czy to nie Stendhal² zauważył, że mieszkańcy Szwajcarii cały rok ubierają się normalnie, poza latem, kiedy to wkładają skórzane spodnie, jakie spodziewają się zobaczyć angielscy kuracjusze?

Konsumujemy odmienność sprowadzoną do banału. Oto cudowny świat, świat uproszczony. Zredukowany do listy paru punktów, które możemy przyswoić podczas dwutygodniowego pobytu – plaża, piramida, wielbłąd, feluka³ na Nilu. „Bańka turystyczna” – tak socjologowie nazywają tę szklaną kulę, zaklętą przestrzeń iluzji, magiczny plac zabaw o niewidzialnych granicach, w którym turyści izolują się od lokalnej rzeczywistości.

Są turyści, którzy z naturalną gracją przebywają w bańce stworzonej na ich potrzeby. Są też tacy, którzy za żadne skarby nie przyznają, że są turystami, pogarda dla turystów jest wszakże tak stara, jak sama turystyka.

Przebić się poza ściany „bańki turystycznej” nie zawsze jest jednak łatwo. Nie zawsze też jest to słuszne. Bańka jest przecież potrzebna nie tylko turystom, którym pozwala uniknąć zaskoczeń, konieczności zrozumienia lokalnych obyczajów, wyjścia poza strefę komfortu. Chroni też lokalną społeczność przed nadmiarem turystów. Miejscowi również bronią się przed traumą: wykształcają własny stereotyp turysty. Oczekują od przyjezdnych określonych zachowań i próbują zatrzymać ich na określonej przestrzeni. I czasem po prostu muszą od nas odpocząć.

Co jednak począć, jeśli – jak Monteskiusz⁴ – wierzymy, że kontakt z inną kulturą jest niezbędny, by wyostrzyć spojrzenie, i pozwala lepiej zrozumieć świat? Jeśli właśnie spotkanie z drugim człowiekiem jest dla nas największą radością? Jeśli chcemy dać szansę podróży, żeby nas odmieniła, jak mówił Bouvier⁵, choć – jak zauważał – nie wiemy, czy nas wtedy nie zniszczy?

Możemy szukać dziur w „bańce turystycznej”. Naszej własnej, prywatnej chwili prawdy. Nawet jeśli wiemy, że możemy się rozczarować, gdy przyjdzie nam pożegnać się z egzotyką – odkryć, że Szwajcarzy zwykle noszą džinsy, Masajowie oszczędzają na dom z pustaków, balijskie kobiety po pracy, zamiast oddawać się tradycyjnym tańcom, oglądają amerykańskie seriale. Możemy w ogóle unikać eleganckich hoteli, rajskich plaż, słynnych świątyń, malowniczych miast.

Jednak jakkolwiek byśmy podróżowali, rowerem przez Transylwanię czy z biurem podróży na tunezyjską plażę, klucz jest jeden – inny człowiek powinien być dla nas podmiotem.

Na podstawie: Olga Stanisławska, *Sens podróżowania. Przestroga*, „Tygodnik Powszechny”, wydanie specjalne, nr 3–4/2020.

¹ Ersatz – zamiennik, podróbka, namiastka.

² Stendhal (1783–1842) – francuski pisarz.

³ Feluka – niewielka łódź z żaglami.

⁴ Monteskiusz (1689–1755) – francuski prawnik, myśliciel i pisarz polityczny.

⁵ Nicolas Bouvier (1929–1998) – szwajcarski pisarz, fotograf i podróżnik.

1.

0–1

Завдання 1. (0–1)

На основі тексту Агнешки Кшемінської поміркуй, чи туризм змінює людину, яка подорожує? Обґрунтуй свою відповідь.

.....

.....

.....

.....

2.

0–1

Завдання 2. (0–1)

На основі тексту Ольги Станіславської поясни, яку користь та який ризик приносить туристові вихід поза межі «туристичної бульбашки» („bańki turystycznej”).

Korzyść: .....

.....

Ryzyko: .....

.....

Завдання 3. (0–2)

Чи думка про те, що відвідування – це привласнення, виражена у тексті Ольги Станіславської, підтверджується у тексті Агнешки Кшемінської? Обґрунтуй свою відповідь на основі цих двох текстів.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.
0–1–2

Завдання 4. (0–1)

Оціни правильність наведених тверджень, що стосуються тексту Агнешки Кшемінської та тексту Ольги Станіславської. Зазнач Р, якщо твердження правильне, або F – якщо воно помилкове.

1.	W obu tekstach użyto wyliczeń.	P	F
2.	W obu tekstach zastosowano słownictwo wartościujące.	P	F

4.
0–1

Завдання 5. (0–1)

Поясни, у чому полягає іронія, використана в 4. абзаці тексту Ольги Станіславської.

.....

.....

.....

.....

.....

5.
0–1

Частина 2. Історично-літературний тест

Виконай завдання. Відповідай лише **своїми словами**, якщо у завданні не передбачено інше. Дай стільки відповідей, скільки тебе просять.

Завдання 7. (0–1)

Прочитай наведений текст.

Trojan jest fragmentem kodu dołączonym do innego programu, zwykle wartościowego dla nas. Zdarza się, że zostaje ukryty w skryptach powłoki. Łatwo jest go także ukryć w plikach udających nowe i popularne gry komputerowe. To więc nic innego jak oprogramowanie, które podszywa się pod znane aplikacje. Koń trojański zwykle przez dłuższy czas nie zdradza swoich destrukcyjnych zapędów, co nie oznacza, że pozostaje bierny. Ten z pozoru użyteczny program, wykonujący przydatne funkcje, potajemnie uszkadza system użytkownika lub inne komputery działające w sieci.

Na podstawie: *Koń trojański – o sposobach działania wirusów i ich usuwaniu*, www.3giga.pl

На основі міфу про Троянську війну обґрунтуй влучність назви комп'ютерного вірусу, описаного вище.

.....

.....

.....

.....

Завдання 8. (0–2)

Прочитай уривок з «Пісні про кінець світу» Чеслава Мілоша та уривок з «Об'явлення Івана Богослова» (*Apokalipsa św. Jana*).

Текст 1.

Czesław Miłosz

Piosenka o końcu świata

W dzień końca świata
Pszczola krąży nad kwiatem nasturcji,
Rybak naprawia błyszczącą sieć.
Skaczą w morzu wesołe delfiny,
Młode wróble czepiają się rynny
I wąż ma złotą skórę, jak powinien mieć.

[...]

Nikt nie wierzy, że staje się już.

Tylko siwy staruszek, który byłby prorokiem,
Ale nie jest prorokiem, bo ma inne zajęcie,
Powiada, przewiązując pomidory:
Innego końca świata nie będzie,
Innego końca świata nie będzie.

Czesław Miłosz, *Piosenka o końcu świata*, [w:] tegoż, *Poezje wybrane*, Wrocław 2013.

Tekst 2.

Apokalipsa św. Jana

8⁶ Siedmiu aniołów, którzy mieli siedem trąb, przygotowywało się do trąbienia.

7⁷ Zatrąbił pierwszy. Na ziemię spadł grad i ogień zmieszany z krwią.

Trzecia część ziemi została spalona, trzecia część drzew została spalona i wszelka trawa zielona została spalona.

8⁸ Zatrąbił drugi anioł. Do morza wrzucono jakby wielką górę płonącego ognia i trzecia część morza stała się krwią.

9⁹ Jedna trzecia stworzeń morskich zginęła i jedna trzecia statków uległa zniszczeniu.

10¹⁰ Zatrąbił trzeci anioł. Z nieba spadła wielka gwiazda świecąca jak pochodnia, która upadła na trzecią część rzek i na źródła wód.

11¹¹ Gwiazdę nazwano „Piołun”¹ i jedna trzecia wód zmieniła się w piołun, a wielu ludzi zmarło z powodu wód, które stały się gorzkie.

12¹² Zatrąbił czwarty anioł. Zdruzgotano jedną trzecią słońca, jedną trzecią księżycy i jedną trzecią gwiazd, tak że trzecia ich część się zaćmiła, a dzień – podobnie jak noc – utracił jedną trzecią swego światła.

13¹³ Zobaczyłem też i usłyszałem orła lecącego środkiem nieba, który wołał potężnym głosem: „Biada! Biada! Biada mieszkańcom ziemi z powodu głosów trąby pozostałych trzech aniołów, którzy wkrótce zatrąbią!”.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Częstochowa 2009.

¹ Piołun – roślina o bardzo gorzkim smaku.

8.

0-1-2

Чи бачення кінця світу, представлене в уривку з вірша Чеслава Мілоша «Пісня про кінець світу», відповідає баченню кінця світу, яке зображене в уривку з «Об’явлення Івана Богослова»? В обґрунтуванні відповіді наведи два аргументи, кожен з яких відноситься до обох текстів.

Rozstrzygnięcie: .....

Argument 1.: .....

.....

.....

.....

Argument 2.: .....

.....

.....

.....

Завдання 9. (0–1)

Прочитай уривок з «Пісні IX» Яна Кохановського.

Jan Kochanowski

Pieśń IX (Księgi wtóre)

Nie porzucaj nadzieje,
Jakoć sie¹ kolwiek dzieje:
Bo nie już² słońce ostatnie³ zachodzi,
A po złej chwili piękny dzień przychodzi. [...]

Nic wiecznego na świecie:
Radość sie z troską plecie,
A kiedy jedna weźmie moc nawiętszą⁴,
W ten czas masz ujrzeć odmianę naprędszą. [...]

Lecz na szczęście wszelakie
Serce ma być jednakie;
Bo z nas Fortuna⁵ w żywe oczy szydzi,
To da, to weźmie, jako sie jej widzi.

Ty nie miej za stracone,
Co może być wrócone:
Siła⁶ Bóg może wyrócić w godzinie;
A kto mu kolwiek ufa, nie zaginie.

Jan Kochanowski, *Pieśń IX*, [w:] tegoż, *Poezje*, Warszawa 1988.

¹ Sie (*starop.*) – się.

² Nie już (*starop.*) – jeszcze nie.

³ Ostatnie (*starop.*) – po raz ostatni.

⁴ Nawiętszą (*starop.*) – największą.

⁵ Fortuna – w mitologii rzymskiej bogini kierująca ludzkim losem.

⁶ Siła (*starop.*) – wiele.

**Яку життєву позицію рекомендує ліричний суб'єкт «Пісні IX» Яна Кохановського?
Обґрунтуй свою відповідь.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.

0–1

Завдання 10. (0–1)

Ознайомся з репродукцією картини Франса Галса та прочитай вірш Данієля Наборовського.

Текст 1.

Frans Hals

*Young Man holding a Skull [...]*¹

www.nationalgallery.org.uk

¹ *Young Man holding a Skull [...]* (ang.) – młodzieniec trzymający czaszkę.

Текст 2.

Daniel Naborowski

[...]

Świat hołduje marności
I wszystkie¹ ziemskie włości²;
To na wieki nie minie,
Że marna marność słynie.
Miłujmy i żartujmy,
Żartujmy i miłujmy,
Lecz pobożnie, uczciwie,
A co czyste właściwie.
Nad wszystko bać się Boga –
Tak fraszka³ śmierć i trwoga.

¹ Wszystkie – wszystkie.

² Włość – posiadłość ziemska, majątek ziemski.

³ Fraszka – drobiazg, coś mało znaczącego.

Daniel Naborowski, *Poezje*, Kraków 2003.

Напиши, який мотив об'єднує наведену картину Франса Галса та вірш Даніеля Наборовського. Обґрунтуй свою відповідь на основі картини та вірша.

10.

0-1

Motyw: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Завдання 11. (0-1)

Прочитай уривок з «Оди молодості» Адама Міцкевича.

Adam Mickiewicz

Oda do młodości

Bez serc, bez ducha, to szkieletów ludy;

Młodości! dodaj mi skrzydła!

Niech nad martwym wzleczę światem

W rajsą dziedzinę ułudy:

Kędy zapal tworzy cudy,

Nowości potrząsa kwiatem

I obleka w nadziei złote malowidła.

Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*, [w:] *Oda w poezji polskiej. Antologia*, Wrocław 2009.

Оціни правильність наведених тверджень, що стосуються наведеного уривка з «Оди молодості» Адама Міцкевича. Зазнач Р, якщо твердження правильне, або F – якщо воно помилкове.

11.

0-1

1.	Motyw lotu, wykorzystany we fragmencie, jest symbolem ludzkiego dążenia do pokonywania ograniczeń.	P	F
2.	Wizja rajskiej przestrzeni, wykreowana we fragmencie, podkreśla kontrast między rzeczywistością a marzeniami.	P	F

12.1.

0-1

Завдання 12.1. (0-1)

Заповни таблицю. Вкажи назву твору, з якого взято уривок А, та назву твору, з якого взято уривок В.

Fragment	Титул
<p style="text-align: center;">A</p> <p>Tyran wstał – Herod! – Panie, cała Polska młoda Wydana w ręce Heroda. [...]</p> <p>Ach, Panie, już widzę krzyż – ach, jak długo, długo Musí go nosić – Panie, zlituj się nad sługą. Daj mu siły, bo w drodze upadnie i skona – Krzyż ma długie na całą Europę ramiona, Z trzech wyschłych ludów, jak z trzech twardych drzew ukuty. – Już wleką; już mój Naród na tronie pokuty – Rzekł: «Pragnę» – Rakus octem, Borus żółcią poi, A matka Wolność u nóg zapłakana stoi.</p>	
<p style="text-align: center;">B</p> <p>Nie – myśli wielkiej trzeba z ziemi, lub z błękitu. Spojrzałem ze skały szczytu, Duch rycerza powstał z lodów... Winkelried dzidy wrogów zebrał i w pierś włożył, Ludy! Winkelried ożył! Polska Winkelriedem narodów! Poświęci się, choć padnie jak dawniej! jak nieraz! Nieście mię, chmury! nieście, wiatry! nieście, ptacy!</p>	

12.2.

0-1

Завдання 12.2. (0-1)

Поясни, чим відрізняється роль, відведена Польщі в уривку А, від ролі, відведеної Польщі в уривку В.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 13. (0–1)

13.

0–1

У наведеній таблиці подано вибрані підвалини двох літературних епох: позитивізму і «Молодої Польщі». До кожної епохи підбери з-поміж варіантів 1–3 відповідну цитату з поетичного твору, яка ілюструє підвалини цієї епохи. Запиши правильний номер цитати у відповідне місце в таблиці.

	Епока literacka – założenia	Numer cytatu
A.	<p>Pozytywizm Założenia filozofii pozytywizmu [...] dostosowywano do szczególnych polskich warunków, wyciągając z niej przede wszystkim konsekwencje praktyczne: konieczność upowszechnienia oświaty, popularyzacji nauki i laickiego światopoglądu.</p> <p>Na podstawie: <i>Słownik terminów literackich</i>, red. Janusz Sławiński, Wrocław 2002.</p>	
B.	<p>Młoda Polska W pierwszej fazie swego rozwoju [ta epoka] skłaniała się ku tendencjom dekadentckim [...], zwłaszcza w liryce kreowała bohatera biernie przeżywającego świat i przekonanego o schyłkowym charakterze kultury, w której żyje.</p> <p>Na podstawie: <i>Słownik terminów literackich</i>, red. Janusz Sławiński, Wrocław 2002.</p>	

Цитаты з utworів поетичких

1. *Nieście więc wiedzy pochodnię na czele
I nowy udział bierzcie w wieków dziele,
Przyszłości podnoście gmach!*
2. *A gawieź wierzy głęboko;
Czucie i wiara silniej mówi do mnie
Niż mędrca szkiełko i oko.*
3. *Jutro?... Nie wierzę, aby lepiej było,
i nie zazdroszczę już tej wiary – dzieciom...
Po co się ludzi?*

Завдання 14. (0–2)

Прочитай уривок з «Весілля» Станіслава Виспянського та ознайомся з плакатом Пьотра Кунце.

Tekst 1.

Stanisław Wyspiański

Wesele

AKT III

SCENA 19

Poprzedni, Gospodarz

[...]

CZEPIEC

Zbierajcie się, poki czas,
byśwa¹ byli radzi z was,
a nie stojcie jak te ćmy
albo kpy²;
co kto ma, do ręki brać,
na podwórze wyjść i stać;
tam już ludzie som³,
co sie sami rwiom:
chłopi, tak! A chłopci, tak!

¹ Byśwa – byśmy.

² Kiep – człowiek głupi; dureń.

³ Som (gw.) – są.

⁴ Jeno – tylko.

POETA

– Jakiś znak.

GOSPODARZ

Jakiś znak!

CZEPIEC

Panowie, jakeście som,
jeżeli nie pójdziecie z nami,
to my na was – i z kosami!

GOSPODARZ

Wy, a jako – ?

POETA

Wiecież, kto my!?
Co wy o nas wiecie – nic.

CZEPIEC

O, pon, widno, niewidomy;
widać, że nie znacie nas.

PAN MŁODY

Widzę, żeście krwi łakomy;
jeno⁴ że na krew nie czas.

Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Wrocław 1977.

Tekst 2.

Piotr Kunce

www.artsandculture.google.com

Чи на плакаті зображено такі самі відносини між інтелігенцією і селянством, як у «Весіллі»? Обґрунтуй свою відповідь на основі плаката та наведеного уривка з «Весілля» або плаката та всієї драми Станіслава Виспянського.

.....

.....

.....

.....

.....

14.
0-1-2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15.

0-1

Завдання 15. (0-1)

Вибери один з наведених заголовків частин «Провесни» (*Przedwiośnia*):

- «Скляні будинки» (*Szklane domy*)
- «Вітер зі Сходу» (*Wiatr od Wschodu*).

Поясни сенс вибраного заголовка на основі знання змісту роману Стефана Жеромського.

Тytuł części: .....

Wyjaśnienie sensu tytułu części: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 16.

Прочитай уривок з роману «1984» (*Rok 1984*) Джорджа Орвелла.

George Orwell

Rok 1984

– [...] Najwięcej, oczywiście, wyrzucamy czasowników i przymiotników, ale setki rzeczowników też są zupełnie zbędne. Usuwamy nie tylko synonimy, lecz także wyrazy przeciwstawne. Bo jaką rację bytu mają słowa, których znaczenie jest po prostu przeciwieństwem innych? Każde słowo zawiera w sobie swoje przeciwieństwo. Weźmy na przykład przymiotnik „dobry”. Jeśli mamy „dobry”, po co nam taki przymiotnik jak „zły”? „Bezdobry” wystarczy w zupełności; jest nawet o tyle lepszy, że stanowi dokładne przeciwieństwo przymiotnika „dobry”, czego nie można powiedzieć o „zły”. A gdy z kolei chcemy coś wzmocnić, czy ma sens stosowanie mętnych i w sumie bezużytecznych określeń typu „wspaniały” lub „znakomity”? „Plusdobry” adekwatnie spełnia każdy wymóg, jeśli natomiast zachodzi potrzeba jeszcze większej emfazy, można użyć „dwaplusdobry”. [...] Z czasem pojęcie dobra i zła ograniczy się do zaledwie sześciu słów, a naprawdę do jednego.

George Orwell, *Rok 1984*, przeł. Tomasz Mirkowicz, Warszawa 1988.

Завдання 16.1. (0–1)

Серед наведених варіантів (А–D) вибери визначення, що характеризує новомову, створену в державі, яка описується в романі «1984» Джорджа Орвелла. Зазнач правильну відповідь.

- A. збільшення liczby wyrazów nacechowanych emocjonalnie
- B. ograniczanie liczby wyrazów bliskoznacznych
- C. stosowanie wyrazów metaforycznych
- D. nadużywanie czasowników

16.1.

0–1

Завдання 16.2. (0–1)

На основі роману «1984» Джорджа Орвелла поясни, з якою метою була створена новомова.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16.2.

0–1

Завдання 17. (0-1)

Прочитай уривок з «Танго» Славомира Мрожека.

Sławomir Mrożek

Tango

AKT III

ARTUR

Czy już rozumiecie, jaki jest wniosek ostateczny? Ach, wy nie rozumiecie, wy, cielesne stworzenia, zajęte swoimi gruczołami, drżące o nieśmiertelność swoją. Ale ja rozumiem, ja! Ja jestem waszym odkupicielem, wy, było bezmyślne. Ja wznoszę się ponad doczesność, ja ogarniam was wszystkich, bo ja mam mózg, który wyzwolił się od wewnętrżności. Ja!
[...]

STOMIL

Bredzi. Nie zwracajcie na niego uwagi.

[...]

ARTUR

Trzeba tylko być silnym i zdecydowanym. Ja jestem silny. Spójrzcie na mnie, ja jestem koroną waszych marzeń! Wuju, będzie porządek! Ojczy, ty zawsze się buntowałeś, ale twój bunt prowadził tylko do chaosu, aż sam siebie strawił. A spójrz na mnie! Czy władza nie jest także buntem? Buntem w formie porządku, buntem góry przeciwko dołom, wyższości przeciwko niższości? [...] Siłą jestem! Znajduję się ponad, wewnątrz i obok wszystkiego. Dziękujecie mi, ja spełniłem waszą młodość. To dla was! A dla siebie też mam coś w podarunku: formę, jaką tylko zechcę, nie jedną, ale tysiąc możliwych, mogę stworzyć i zburzyć, co zechcę. [...] Wszystko jest we mnie, tu!

uderza się w pierś. Zebrani patrzą na niego z przerażeniem

Sławomir Mrożek, *Tango*, Kraków 1973.

Яку позицію – типову для романтичного героя – виявляє Артур у наведеному уривку з «Танго» Славомира Мрожека? В обґрунтуванні своєї відповіді звернися і до позиції Артура, і до позиції вибраного героя романтичної драми.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЧЕРНЕТКА (не підлягає оцінюванню)

ПОЛЬСЬКА МОВА

Базовий рівень

Частини 1. і 2.

Формула 2023

ПОЛЬСЬКА МОВА

Базовий рівень

Частини 1. і 2.

Формула 2023

ПОЛЬСЬКА МОВА

Базовий рівень

Частини 1. і 2.

Формула 2023

